

မြန်မာ့ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့်
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍနှင့်
စီးပွားရေးအခြေခံဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ပြောင်းလဲခြင်း

မြတ်သီတာဝင်း နှင့် အေးမြသညာ

မြန်မာ

နောက်ခံသမိုင်း

၂၀၁၁ခုနှစ် အရပ်သားအစိုးရ အာဏာရလာပြီး ကတည်းက စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်း မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိ အခြားသော နိုင်ငံများကဲ့သို့နည်းတူ စီးပွားရေးအခြေခံ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ပြောင်းလဲလာသည်အမျှ စိုက်ပျိုးရေးမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုပိုမိုအားကောင်းသည့် မြို့ပြရှိ စက်မှုနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသို့ လုပ်သားများပြောင်းရွှေ့လာမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ကြုံတွေ့နေပုံပေါ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျေးလက်မှ လုပ်သားများပြောင်းရွှေ့မှု ဖြစ်စဉ်များ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာပါက စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ GDP တွင်ပါဝင်မှုသည် ပကတိတန်ဖိုးအားဖြင့် ဆက်လက်တိုးတက် နေမည်ဖြစ်သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ GDP တွင်ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်းထားသည် ယုတ်လျော့လာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲမှု၏ ရုတ်ချည်း နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သား ရှားပါးလာမှုများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ခများ ဈေးတက်လာခြင်းတို့ကို ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာဘဲ လယ်သမားများအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်အားနှင့် အမြတ်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် လုပ်သားများ အစား စက်ပစ္စည်းများကို အစားထိုး လာကြမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ စီးပွားရေးအခြေခံဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ပြောင်းလဲခြင်းများမှာ စတင်ဖြစ်ထွန်းနေသည့် အလားအလာများရှိသောကြောင့် ယခုလက်ရှိ လယ်ယာကဏ္ဍတွင် စက်အသုံးပြုမှု အနေအထား၊ စက်မှုလယ်ယာဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်းထား နှင့် စရိုက်လက္ခဏာများ၊ ဖြစ်ပေါ်စေသော တွန်းအားများအား နားလည်နိုင်စေရန်

စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ရန်ကုန်မြို့အနီးရှိ စပါးနှင့် ပဲ သီးနှံများကို တွင်ကျယ်စွာ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည့် မြို့နယ် လေးမြို့နယ်ဖြစ်သော ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ခရမ်းနှင့် တွံတေးမြို့နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိ မအူပင်နှင့် ညောင်တုန်းမြို့နယ်တို့တွင် လေးမြို့နယ်ကိုယ်စားပြု စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ စစ်တမ်းတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။^၁

လေ့လာတွေ့ရှိမှုများအကျဉ်းချုပ်

စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍ၏ လက်ရှိအခြေအနေ

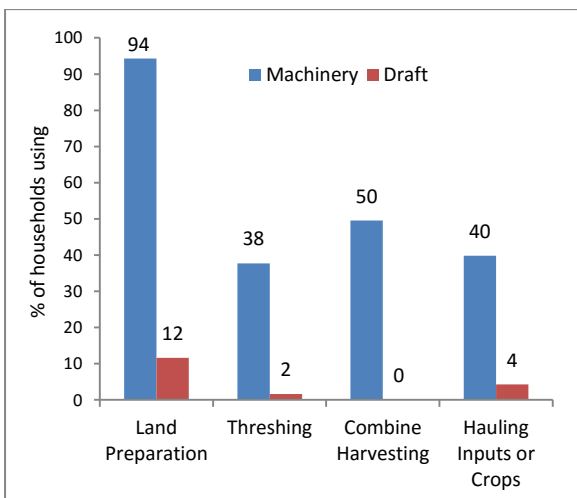
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သော ကျေးရွာအုပ်စုများ၏ စိုက်ပျိုးရေးတွင် တိရစ္ဆာန်အသုံးပြုမှုအစား စက်ပစ္စည်းအစားထိုးသုံးစွဲမှုသည် အပြည့်အဝနီးပါး နေရာယူလာပြီဖြစ်သည်။ ပုံ (၁) တွင် ၂၀၁၅ မိုးရာသီနှင့် ၂၀၁၆ ခြောက်သွေ့ ရာသီများအတွင်း စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများတွင် ကျွဲနွားနှင့် စက်ပစ္စည်းများ အသုံးပြုသည့် လယ်ယာအိမ်ထောင်စုများ၏ ပျမ်းမျှရာခိုင်နှုန်းထားများကို ယှဉ်တွဲဖော်ပြထား ပါသည်။ မြေယာပြင်ဆင်ခြင်းတွင် စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှု အထူးများပြားပါသည်။ စပါးစိုက်ပျိုးသည့် အိမ်ခြေအားလုံးနီးပါး (၉၄%) သည် စက်ပစ္စည်းသုံးကြပြီး (၁၂%) ခန့်သာလျှင် ကျွဲ၊ နွားများ အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်။ အခြားစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကျွဲ၊ နွား သုံးစွဲသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်းမှာ ပို၍ပင် နည်းပါးသေးသည်။ အခြားသောလုပ်သား လိုအပ်မှုများသည် စပါးရိတ်သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်း တွင်လည်း စက်ပစ္စည်းကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးစွဲနေကြပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာ

စပါးစိုက်သည့် နမူနာအိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ တစ်ဝက်ခန့်သည် ရိတ်သိမ်းခြင်းအတွက် အကြီးစားစက်ပစ္စည်းများဖြစ်သော (ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များ) အသုံးပြုကြပြီး (၃၈%) သည် အသေးစားစက်များ (ခြွေလှေ့စက်များ) သုံးကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်နှင့် နီးသော နေရာများတွင် စက်ပစ္စည်း သုံးစွဲမှုသည် အလွန်အမင်းမင့်မား နေပြီဖြစ်သည်။

ပုံ (၁) ၂၀၁၅-၂၀၁၆ အတွင်း စပါးစိုက်ပျိုးရေးတွင် စက်ပစ္စည်းနှင့် ကျွဲနွားအသုံးပြုမှု

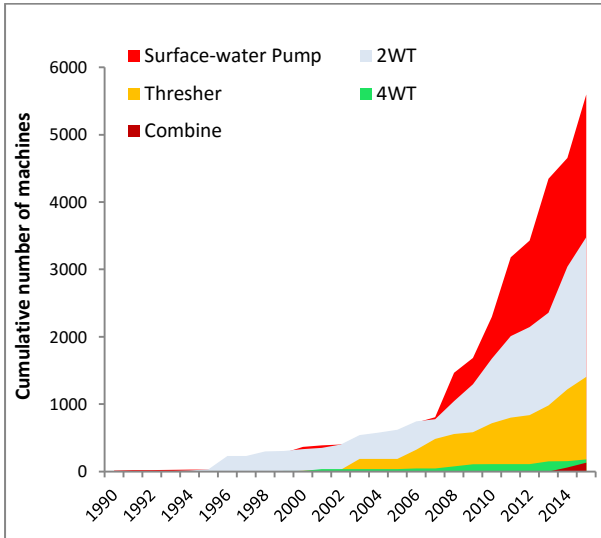
စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍ၏စရိုက်လက္ခဏာများ

စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍ တွင်ကျယ်လာမှုမှာ မကြာသေးခင်ကမှ ဖြစ်လာသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ပုံ(၂)တွင် ၁၉၉၀ မှ ၂၀၁၅အတွင်း စစ်တမ်းကောက် ကျေးရွာအုပ်စုများမှ လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းအချို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေ တိုးတက်လာမှုများကို အကျဉ်းချုပ် ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ်အထိတိုင်အောင် စိုက်ပျိုးရေးသုံး စက်ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုသည် နှေးကွေးစွာ တိုးတက်နေခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ နောက်ပိုင်းတွင်မှ လျင်လျင်မြန်မြန် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ စက်မှုလယ်ယာဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံအရ နိုင်ငံအများစုတွင် အစဉ်အဆက် လယ်ယာစက်မှုဖြစ်ထွန်းမှု ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သော နေရာအတည်တကျ ထားရှိပြီး မရွေ့မပြောင်းရသော လူဖြင့်ထိန်းချုပ် မောင်းနှင်ရန်သိပ်မလိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်သည့် ရေသွင်းခြင်း၊ ခြွေလှေ့ခြင်းများတွင် စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှုများ စတင်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း မှသာလျှင် လူဖြင့်မောင်းနှင်ထိန်းချုပ်ရန် အများအပြားလိုအပ်သည့် ရိတ်သိမ်းခြင်း ကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုလာ ကြကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်(Pingali, 2007)။ ပုံ(၂)ရှိ ပြောင်းလဲမှုလမ်းကြောင်းသည် လည်း ထိုပုံစံအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ အစောပိုင်းကာလများတွင်မြေပေါ်ရေတင်စက်နှင့် လက်တွန်းထွန်စက်များ အနည်းအကျဉ်း စတင်အသုံးပြုခဲ့ပြီး ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအကြာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် လေးဘီးထွန်စက် နှင့် ခြွေလှေ့စက်များ အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်အသုံးပြုမှုများမှာမူ ၂၀၁၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မှသာလျှင် စတင်တွေ့ရသည့် မကြာသေးမီက ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ

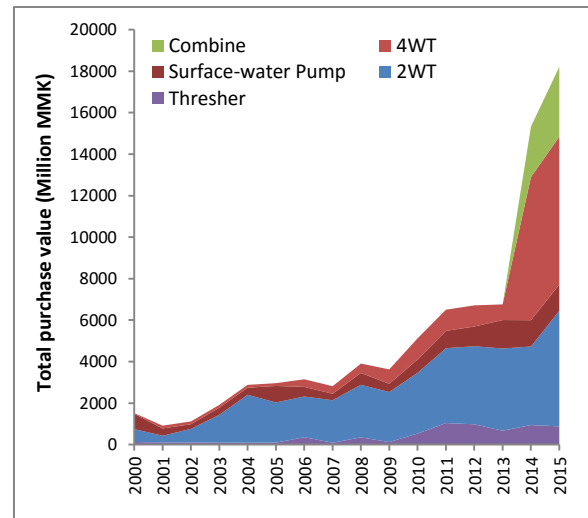
ပုံ(၂) ၁၉၉၀-၂၀၁၅အတွင်း စုစုပေါင်းဝယ်ယူသော စက်ပစ္စည်း အရေအတွက်များ

ပုံ(၃)တွင် စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍ၏လက္ခဏာများကို ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ခုနှစ်အတွင်း ဝယ်ယူခဲ့သော အမျိုးမျိုးသောစက်ပစ္စည်းများ၏ စုစုပေါင်းတန်ဖိုး (၂၀၁၅ဈေးနှုန်းနှင့် ညှိပြီးသားဖြစ်)များဖြင့် ပြသထားသည်။ ပုံ (၃) တွင်လည်း ပုံ(၂)တွင်တွေ့ရသော စက်မှုလယ်ယာပုံစံအတိုင်း ထပ်မံတွေ့ရှိရသည်။ ၂၀၀၉ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် စက်ပစ္စည်းများ၏ အသုံးစရိတ်များသည် အလျင်အမြန် ဈေးတက်လာခဲ့ပြီး ၂၀၁၃ခုနှစ်မှစပြီး အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၃မှ ၂၀၁၅ထိ ၂နှစ်တာကာလအတွင်း စက်ပစ္စည်းရောင်းချမှုစုစုပေါင်းတန်ဖိုးသည် သုံးဆထက်ပို၍ မြင့်တက်သွားခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်ရှိ စုစုပေါင်းရောင်းချမှုတန်ဖိုးကို ကြည့်လျှင် လေးဘီးထွန်စက်နှင့် ရိတ်သိမ်းခွလှေစက် သီးသန့်ရောင်းချမှုသည် တစ်ဝက်နီးပါး ပါဝင်နေသည်။ ၂၀၁၃အစောပိုင်းကာလများတွင် စက်ပစ္စည်းဝယ်ယူမှု စုစုပေါင်းတန်ဖိုးများမှာ

လေးဘီးထွန်စက်အတွက် ဝယ်ယူမှုပမာဏမှာ အနည်းငယ်သာ ဖြစ်နေခဲ့သည်။ သို့သော် ၂၀၁၃ မတိုင်မီနှင့် ၂၀၁၃ နောက်ပိုင်းတွင်မူ လေးဘီးထွန်စက်စုစုပေါင်းဝယ်ယူမှု အရေအတွက်မှာ (ပုံ-၂ တွင်ကြည့်ရန်) အနည်းငယ်သာပြောင်းလဲခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤသည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ၂၀၁၃ နောက်ပိုင်းမှသာလျှင် ပိုမိုဈေးကြီးပြီး စွမ်းဆောင်အားကောင်းသော လေးဘီးထွန်စက်များကို ပိုမိုလက်ခံသုံးစွဲခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ပုံ(၃) ၂၀၀၀-၂၀၁၅ အတွင်း စက်ပစ္စည်းအချို့၏ စုစုပေါင်းဝယ်ယူမှုတန်ဖိုး

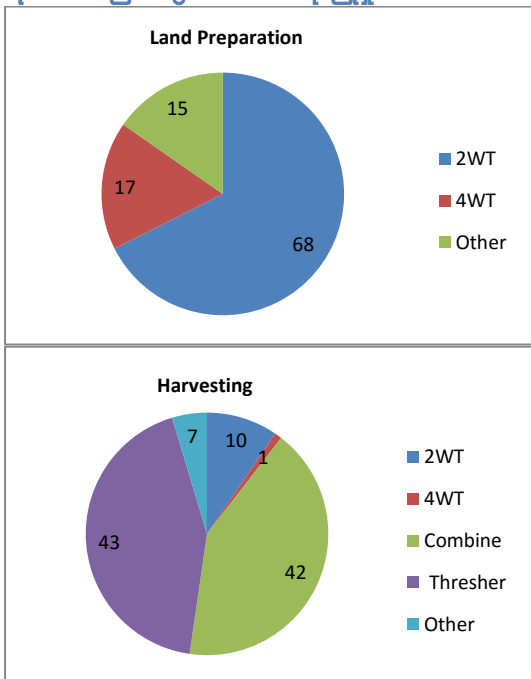

အကြီးစားနှင့်အသေးစားစက်မှုလယ်ယာက လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းများကို အသေးစား (လက်တွန်းထွန်စက်၊ ခြွေလှေစက်စသည်ဖြင့်) နှင့် အကြီးစား (လေးဘီးထွန်စက်၊ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေစက်များ စသည်ဖြင့်) ဟု နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ပုံ(၄)တွင် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း မြေပြင်ခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အကြီးစားနှင့် အသေးစားစက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှုများအား

မြန်မာ

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သည့် အိမ်ထောင်စုအားလုံးဖြင့် အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ရိတ်သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အကြီးစားစက်ပစ္စည်းကို ပိုမိုအသုံးပြုကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သည့် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၄၀%အထက်သည် စပါးရိတ်သိမ်းရာတွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များ သုံးကာ ၁၇%ခန့်သည် မြေပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် လေးဘီးထွန်စက်များ အသုံးပြုကြပါသည်။ အိမ်ထောင်စုအများစု (၆၈%)သည် မြေပြင်ရာတွင် အသေးစားလက်တွန်းထွန်စက်များ အသုံးပြုကြပါသည်။ လေးဘီးသုံးစွဲမှု နည်းပါးရခြင်းသည် စပါးစိုက်ပျိုးသည့် ရေပင်သောမြေ (သို့) မြေပျော့များတွင် ထိုသို့သော ကြီးမားလေးလံသည့် စက်ကြီးများ သုံးရန် မသင့်လျော်သောကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပုံ (၄) ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း စိုက်ပျိုးရေး လုပ်သော အိမ်ထောင်စုများအားလုံး၏ စက်ပစ္စည်းအမျိုးအမည်အလိုက် မြေပြင်ခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းတွင် စက်အသုံးပြုမှု

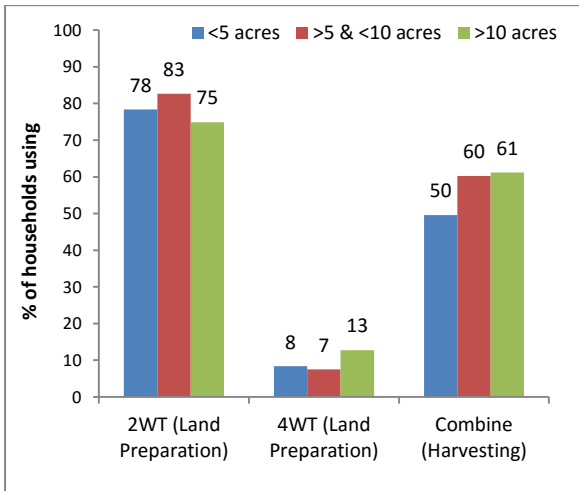

စက်မှုလယ်ယာနှင့် လယ်ဧကအကျယ် အဝန်း
 စက်မှုလယ်ယာဖြစ်ထွန်း အသုံးချမှုသည် လယ်ယာမြေအရွယ်အစား ပေါ်မူတည်သည် ဟု များသောအားဖြင့် လက်ခံထားကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အသေးစားလယ်သမားများထက် အကြီးစားလယ်သမားများက စက်သုံးစွဲရန် ပိုမို ဖြစ်နိုင်သည်ဟု များသောအားဖြင့် ယုံကြည် ကြသည်။ စစ်တမ်းမှ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ အရ ထိုယူဆချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သည်။ နမူနာကျေးရွာအုပ်စုများတွင် လယ်ဧရိယာ အကျယ်အဝန်း ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှု ဆက်နွယ်မှုသိပ်မရှိလှပေ။

ပုံ (၅) တွင် စပါးစိုက်ပျိုးရာတွင် မြေပြင်ခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်း တို့တွင် စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲ သည့် အိမ်ထောင်စုများ၏ရာခိုင်နှုန်းကို လယ်ဧရိယာအကျယ်အဝန်းအလိုက် (၅ဧက အောက်၊ ၅ဧကနှင့် ၁၀ဧကကြား၊ ၁၀ဧကအထက်) ဖော်ပြထားပါသည်။ စိုက်ပျိုး မြေပြင်ဆင်ရာတွင် လက်တွန်းထွန်စက်နှင့် လေးဘီးထွန်စက်သုံးသည့် အိမ်ထောင်စုများတွင် မြေဧရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှုအလိုက် သုံးစွဲမှုရာခိုင်နှုန်းမှာ အနည်းငယ်ခြားနားမှုသာ ရှိသည်။ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်သုံးစွဲရာတွင် မြေဧရိယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှု ဆက်သွယ်ချက်ကို ပိုမိုတွေ့ရှိရသည်။ ၅ဧကအောက် ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်များတွင် ၅၀%မှာ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်ကိုအသုံးပြုပြီး၊ ၁၀ဧက အထက်ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်များတွင် ၆၁% မှာဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုကွာခြားမှုသည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သည်။

မြန်မာ

ပုံ (၅) ၂၀၁၅-၂၀၁၆ အတွင်း လယ်ဧရိယာ အကျယ်အဝန်းအလိုက် စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းဆိုင်ရာ မြေပြင်ခင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းတို့တွင် စက်ပစ္စည်း အသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စု ရာခိုင်နှုန်း

စက်မှုလယ်ယာဖြစ်ထွန်းမှု အရှိန်အဟုန်

စစ်တမ်းကောက်ခံခဲ့သည့် ကျေးရွာအုပ်စုများတွင် လွန်ခဲ့သော ၁၀နှစ်အတွင်းတွင် စက်မှုလယ်ယာ သည် အရှိန်အဟုန်မြင့်မြတ်လာခဲ့ပါသည်။ ပုံ(၆) တွင် ၂၀၀၆-၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း မြေပြင်ခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းရာတွင် စက်ပစ္စည်းသုံးသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း ပြောင်းလဲမှုကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မြေပြင်ဆင်ရာတွင် စက်များ အသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်းသည် ၂၀၀၆ တွင် ၃၆%မှ ၂၀၁၁ တွင် ၇၂% သို့၊ ၂၀၁၆ တွင် ၉၇% အထိ စသဖြင့် တဖြည်းဖြည်းနှင့် မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။ ရိတ်သိမ်းရာတွင် စက်အသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်းသည် ၂၀၀၆ မှ ၂၀၁၁ အတွင်း (ခန့်မှန်းချေ ၅% မှ ၁၀% အတွင်း) အနည်းငယ်တက်လာပြီး ၂၀၁၆ တွင် ၅၇% အထိ အလျင်အမြန် တိုးတက်သွားသည်ကို လည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

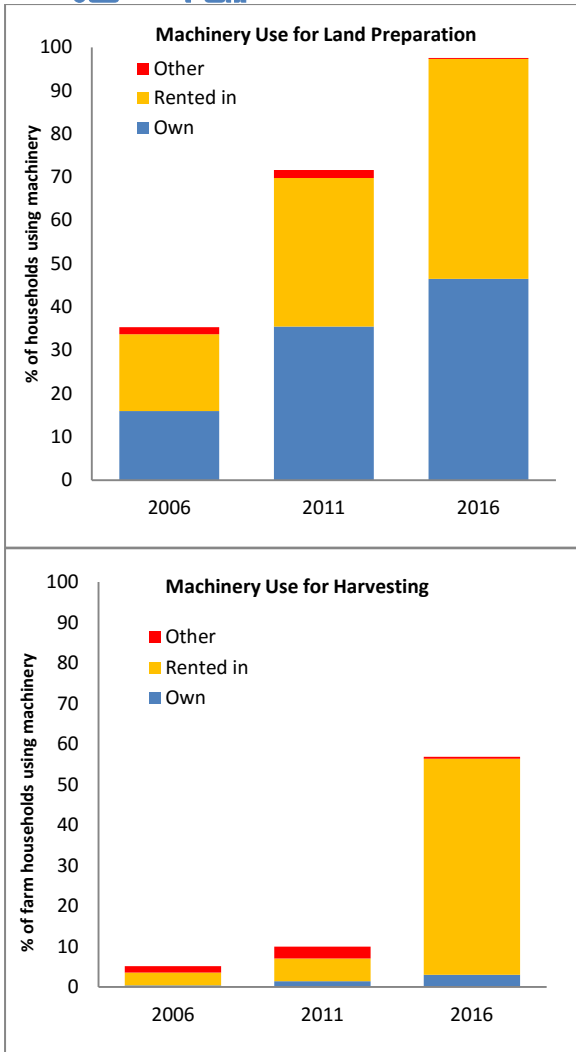
အငှားဈေးကွက်

လွန်ခဲ့သော ၁၀ ခုနှစ် တစ်ခုအတွင်း စက်ပစ္စည်းအငှားဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးလာမှုသည် လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းများ အသုံးပြုမှုလာမှုကို အထောက်အကူပြုသည်။ ၂၀၀၆၊ ၂၀၁၁၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်များတွင် မြေပြင်ခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများအတွက် စက်ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများနှင့် ငှားရမ်းသည့် အိမ်ထောင်စုများ၏ ရာခိုင်နှုန်းများအား ပုံ(၆) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုနှစ်သုံးနှစ်အတွင်း မြေပြင်ဆင်ရာတွင် စက်သုံးသည့် အိမ်ထောင်စု များတွင် တစ်ဝက်ခန့်သည် ကိုယ်ပိုင်စက်များ သုံးကြပြီး ကျန်တစ်ဝက်ခန့်သည် ငှားရမ်းသုံး ကြသည်။ ရိတ်သိမ်းရန်အတွက် စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှုတွင် အများစုသည် ငှားရမ်းကြပြီး၊ ထိုသို့ငှားရမ်းသော ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၀၁၆ တွင် ပိုမိုသိသာသည်။ ၂၀၁၃ နောက်ပိုင်းတွင်မှ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော ရိတ်သိမ်းခြေလှေ့စက် ငှားရမ်းသော ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ တရှိန်ထိုး ကြီးထွားလာမှုကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ အငှားဈေးကွက်သည် လယ်သမားများအား တန်ဖိုးမြင့်အကြီးစား စက်များ အထူးသဖြင့် ရိတ်သိမ်းခြေလှေ့စက် ကဲ့သို့သော စက်များသုံးရာတွင် လွယ်ကူစေရန် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ လယ်ဧရိယာ အသေးစားများပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုများတွင် ရိတ်သိမ်းခြေလှေ့စက် ငှားရမ်းမှုနှုန်းမှာ ပိုမိုမြင့်မားသည်ကို တွေ့ရှိရ သည်။ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ် စိုက်ပျိုးရာသီတွင် လယ်ဧက ၅၅၀၀ အောက် အငယ်စား ရိတ်သိမ်းခြေလှေ့စက်အသုံးပြုသူတောင်သူများ မှ ၉၅% မှာ ငှားရမ်းအသုံးပြုကြခြင်းဖြစ်ပြီး ၁၀၀၀၀ အထက်အကြီးစား ရိတ်သိမ်းခြေလှေ့စက် အသုံးပြုသူတောင်သူများတွင် ၇၄% မှာ ငှားရမ်းအသုံးပြုကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာ

လယ်သမားအကြီးစားများက စက်များဝယ်ယူပြီး ကိုယ်ပိုင်လယ်၌ သုံးသည့်အပြင် အပိုစီးပွားရေး တစ်ခုအနေဖြင့် အသေးစား တောင်သူများအား ပြန်လည် ငှားရမ်းပေးခြင်းဖြင့် ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များအတွက် အငှားဈေးကွက်ကို လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင် ထားပါသည်။

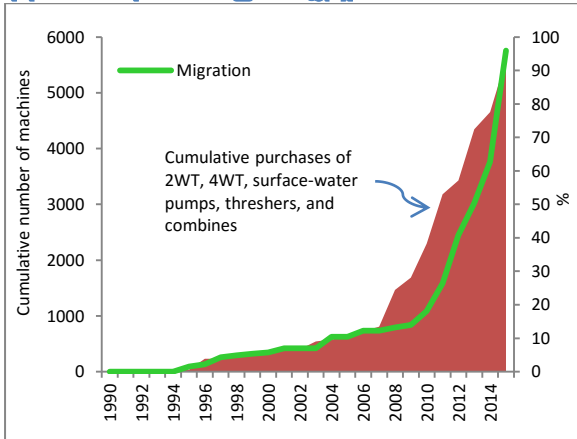
ပုံ(၆) ၂၀၀၆-၂၀၁၆အတွင်း စပါးစိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ မြေပြင်ခင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းတွင် စက်ပစ္စည်း အသုံးပြုမှု

စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍအတွက် တွန်းအားများ
 ပုံ(၇)တွင် ၁၉၉၀ မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း စစ်တမ်းကောက်ခဲ့သော ကျေးရွာအုပ်စုများမှ အမြဲပြောင်းရွှေ့လုပ်သား တိုးတက်လာမှု စုစုပေါင်းရာခိုင်နှုန်းကို လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်း များဝယ်ယူသည့် စုစုပေါင်းအရေအတွက် တိုးတက်လာပုံနှင့် ပူးတွဲဖော်ပြထားပါသည်။ ၂၀၀၉ နောက်ပိုင်းမှသာလျှင် လုပ်သား ပြောင်းရွှေ့မှုမှာ စတင်များလာပြီး ၂၀၁၁ နောက်ပိုင်းတွင် စက်ပစ္စည်းများဝယ်ယူမှု အရှိန်မြင့်လာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်သမားပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်လာမှုသည်လည်း တစ်ဆက်တည်း တိုးတက်လာပုံရသည် (ပုံ-၇)။ ထိုအချိန်ရှိ လုပ်သားပြောင်းရွှေ့မှုကြောင့် စက်ပစ္စည်းများဝယ်ယူမှု အရှိန်အဟုန်ဖြင့် မြင့်တက် လာပုံရသည်။ ပုံ (၈) တွင် ၂၀၁၁၊ ၂၀၁၃ နှင့် ၂၀၁၆ အတွက် ကျပ်မီးအမျိုးသား စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သားများအတွက် နေ့စဉ် လုပ်အားခ ပကတိတန်ဖိုးများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၃ အတွင်း နေ့စဉ်လုပ်အားခမှာ ၈%ခန့် တက်သွားပြီး ၂၀၁၃မှ ၂၀၁၆အတွင်း ၃၂%ခန့် ခုန်တက်သွားပါသည်။ ထိုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်သည် ၂၀၁၃တွင် ဖြစ်သည့် အကြီးစား စက်မှုလယ်ယာ များ လျင်လျင်မြန်မြန် မြင့်တက် လာမှုနှင့် တပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်ပြီး စက်မှုလယ်ယာ တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်အတွက် အဓိက တွန်းအား ဟု ထင်မြင်ရပါသည်။

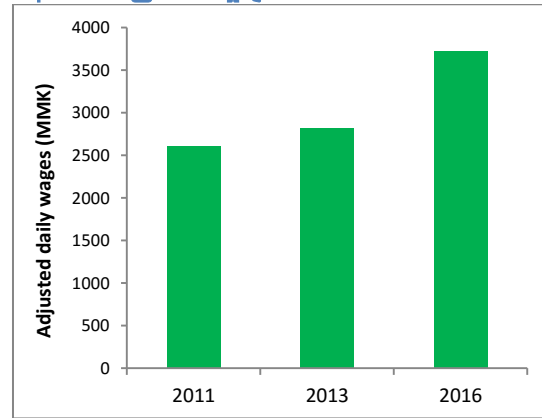
မြန်မာ

ပုံ(၇) ၁၉၉၀-၂၀၁၅အတွင်း လယ်ယာသုံး စက်ပစ္စည်းများ စုစုပေါင်းဝယ်ယူမှုတန်ဖိုး နှင့် စုစုပေါင်း လုပ်သားပြောင်းရွှေ့မှု

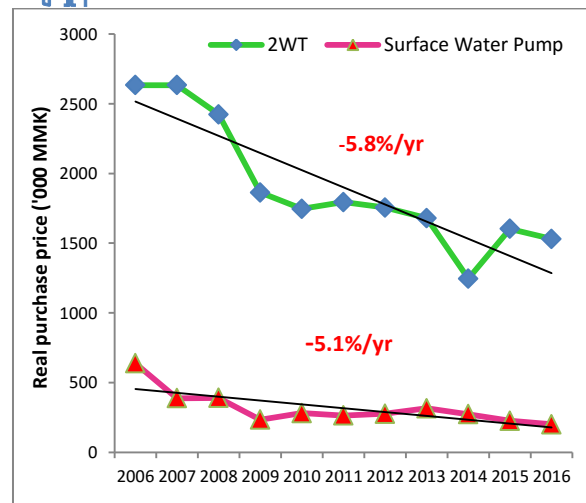

စက်ပစ္စည်းဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းလာမှုသည် လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ စက်မှုလယ်ယာ ကဏ္ဍ အတွက် အားပေးသောအရာ ဖြစ်လာ ပါသည်။ ပုံ(၉)တွင် ၂၀၀၆ မှ ၂၀၁၆ ဆယ်စုနှစ် တစ်ခု အတွင်း နှစ်ဘီးထွန်စက်နှင့် မြေပေါ်ရေစုပ်စက် တို့၏ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ပြထား ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း နှစ်ဘီးထွန်စက်များ ၏ ဝယ်ယူမှု ဈေးနှုန်းများသည် တစ်နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှ နှုန်းဖြင့် ၆%ခန့် ကျဆင်းသွားပြီး မြေပေါ်ရေစုပ်စက်များ၏ ဝယ်ယူမှု ဈေးနှုန်း သည်လည်း ၅%ခန့် ကျဆင်း ခဲ့ပါသည်။ အိမ်နီးချင်းတရုတ်နိုင်ငံမှ ကုန်ကျစရိတ် နည်းနည်းဖြင့် စက်ပစ္စည်းကို ထုတ်လုပ်နိုင် သည့်စွမ်းရည်မြင့်မားလာမှု သည် စိုက်ပျိုးရေးသုံး စက်ပစ္စည်းများ ဈေးကျ လာမှု၏ အဓိက တွန်းအားတစ်ခု ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

ပုံ (၈) ၂၀၁၁-၂၀၁၆ အတွင်း ပကတိစိုက်ပျိုးရေး နေ့စားခ ပြောင်းလဲမှုများ

ပုံ (၉) စက်ပစ္စည်း အချို့၏ ပကတိဝယ်ယူမှု ဈေးနှုန်း

နိဂုံး
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သော ကျေးရွာအုပ်စုများ တွင် စက်မှုလယ်ယာ အောင်အောင် မြင်မြင် ဖြစ်ထွန်းနေပြီဖြစ်ပြီး ကျွဲ၊ နွား အသုံးပြုမှု များကိုလုံးဝနီးပါးအစားထိုးပင်ရောက်ပြီးဖြစ်သည် ။ ၂၀၁၁နောက်ပိုင်း စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များနှင့် လယ်ယာမဟုတ်သော ကဏ္ဍများ ဖြစ်ထွန်းလာမှုသည် လက်ရှိစီးပွားရေးဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ် တစ်ခု ကို

မြန်မာ

အားမြှင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်တွင် လုပ်သားများသည် စိုက်ပျိုးရေးမှ ထုတ်လုပ်မှုပိုမိုအားကောင်းသော မြို့ပြစက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသော ကဏ္ဍများသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြပါသည်။ ဖြစ်ပေါ်နေသော ကျေးလက်လုပ်သား နည်းပါးမှု နှင့် လုပ်အားခမြင့်တက်လာမှု များ သည် ၂၀၁၃ စတင်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် စက်မှုလယ်ယာ တိုးတက်လာခြင်း ၏ အဓိက တွန်းအားများ ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ အချို့သော စက်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး၏ ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းလာမှုသည် စက်မှုလယ်ယာ ကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးဖြစ်စဉ်အတွက် အရှိန်ကောင်းလာ စေရန် ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၁နောက်ပိုင်းကာလပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ငွေကြေးကဏ္ဍ ဖြစ်ထွန်းတိုးတက် လာမှု၊ အရစ်ကျဝယ်ယူနိုင်ရန် ထောက်ပံ့ ဝန်ဆောင် မှုများ သည် အကြီးစား စက်ပစ္စည်း သုံးစွဲမှုများကိုအထူးသဖြင့် ၂၀၁၃ နောက်ပိုင်းမှ စ၍ တိုးတက် လာစေရန် အရှိန် မြှင့်ပေးခဲ့သည်ဟု လဲထင်မြင်ရပါသည်။ အကြီးစား စက်ပစ္စည်းများအတွက် (အထူးအားဖြင့်-ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များ နှင့် လေးဘီးထွန်စက် များ) အငှားဈေးကွက်များ တိုးလာမှုသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သော အသေးစား နှင့် အကြီးစား တောင်သူဦးကြီးများ စက်ပစ္စည်း သုံးစွဲနိုင်မှုကို ညီတူညီမျှပိုမိုဖြစ်ထွန်းအောင်မြင် စေခဲ့ပါသည်။

Evenson, R and Pingali, P (Eds.).
Amsterdam: Elsevier.

¹ စစ်တမ်းကောက်သည့် နည်းလမ်းများကို သိရှိလိုပါက fsg.afre.msu.edu/fsp/burma/Research_highlight_1_Methodology.pdf တွင်သွားရောက်ကြည့်ရှုနိုင်သည်။

References

Pingali, P. 2007. Agricultural Mechanization: Adoption Patterns and Economic Impact. In; *Handbook of Agricultural Economics, Volume 3.*

